

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра англійської філології та перекладу

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної роботи та
навчальної роботи
Жильцов О.Б. }
« 04 » _____ 20 18 р. /

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД

для студентів
спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
освітнього рівня ПЕРШИЙ (бакалаврський)
освітня програма **МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА** (англійська)
спеціалізація 035.04 **ГЕРМАНСЬКІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ** (переклад включно)

Київ – 2018

Розробники: Альошина М.Д., к.ф.н., старший викладач кафедри англійської філології та перекладу

Викладач: Альошина М.Д., к.ф.н., старший викладач кафедри англійської філології та перекладу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри англійської філології та перекладу

Протокол від № ____ від _____ 2018 року

Завідувач кафедри _____ Якуба В.В.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми **МОВА І ЛІТЕРАТУРА**
(англійська, переклад включно)

« ____ » _____ 2018 року

Гарант освітньої програми _____

Робочу програму перевірено « ____ » _____ 2018 року

Заступник директора _____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

На 20 ____ / 20 ____ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20 ____ р., протокол № _____

На 20 ____ / 20 ____ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20 ____ р., протокол № _____

На 20 ____ / 20 ____ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20 ____ р., протокол № _____

На 20 ____ / 20 ____ н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 20 ____ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська, англійська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	4
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	36	32
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	22	26
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: підготовка усних перекладачів (тлумачів), які володіють навичками професійного усного послідовного перекладу.

Завдання курсу:

- формування основних професійних навичок перекладацької майстерності;
- формування знань про особливості усного мовлення на відміну від писемного мовлення;
- формування знань про особливості та способи здійснення усного перекладу (типи усного перекладу): професійний усний послідовний переклад, усний переклад з аркушу, переклад-нашіптування тощо.

Дисципліна сприяє розвитку таких компетентностей:

Загальні компетентності

комунікативна компетенція

- здатність виконувати завдання в групі під керівництвом лідера, подібні навички, що демонструють здатність до врахування чинних вимог дисципліни, планування та управління часом;
- дотримання етичних принципів як з точки зору професійної чесності, так і з точки зору розуміння можливого впливу досягнень з філології на соціальну сферу;
- увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

самоосвітня компетенція

- здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті лінгвістичні та літературознавчі знання.

Професійні

філологічна компетенція

- розвиток мовних знань, лінгво-комунікативних умінь; розширена і глибока інформаційна обізнаність лінгвістичної проблематики;

- здатність описати широке коло об'єктів та процесів, ця здатність повинна ґрунтуватися на глибокому знанні та розумінні широкого кола філологічних теорій та тем;
- здатність аналізувати філологічні явища (лінгвістичні та літературознавчі) з точки зору фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів).

Іншомовна комунікативна компетенція мовна компетенція

• *Лексична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, стилістичної характеристики, системи форм слова, словотворчої структури і можливості сполучення, функції в реченні, способів словотвору, лексичної полісемії, лексичної антонімії, лексико-семантичного поля, особливостей фразеології тощо.

• *До граматичної компетенції* відносимо: розвиток у студентів граматичних навичок, систематизація та поглиблення знань з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування;

• *Складниками фонетичної компетенції є* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про особливості творення звуків та про фонетичні процеси; про голос, інтонацію, чергування звуків; знання фонетичної транскрипції і алфавіту та фонетичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні).

мовленнєва компетенція

• знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції;

• уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови;

• уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

• уміння створювати текст певного типу (лист читача, офіційний лист, рецензія, коментар) обсягом 150-200 слів;

• володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурного спілкування;

перекладацька компетенція

• знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння застосовувати їх у перекладацькій діяльності, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття.

3. Результати навчання за дисципліною

Під час практичних занять та індивідуальної роботи студенти *набувають уміння та навички*, використовуючи які, повинні:

1. Розрізняти тексти різних стилів перекладу: офіційно-ділові, інформаційні, наукові, художні, та формувати щодо них окремі перекладацькі стратегії.

2. Набути базових навичок інтерпретації текстів для перекладу на основі теорії та практики перекладу.

3. Поєднувати теоретичні засад усного перекладу з практичним використанням живого, сучасного англійського мовлення.

4. Вичленовувати основні елементи тексту-«джерела», які мають бути відтворені засобами цільової мови (української) та пропонувати способи їх відтворення.

5. Отримати навички розв'язання «складних проблем» перекладу (відтворення власних назв, інтернаціоналізмів, реалій, фразеологізмів, імен, у т.ч. кластерів тощо).

5. Усвідомити значення перекладу в системі сучасної національної культури.

6. Розуміти функції перекладу в сучасному світі: комунікативну, когнітивну, креативну.

7. Уявляти напрямки професійної діяльності, у яких знаходить застосування праця перекладачів у сьгоднішній Україні, та готувати себе до роботи за одним (кількома) з цих напрямків.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	Самостійна
Змістовий модуль 1. Дискурсивні проблеми перекладу							
Тема 1. Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація	14			4	4		6
Тема 2. Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс	14			4	4		6
Тема 3. Семантичні аспекти усного двостороннього перекладу	16			6	4		6
Тема 4. Семантична надмірність усного повідомлення, фокус значення та способи його перекладу	14			6	4		4
Модульний контроль						2	
Разом	62			20	16	2	22
Змістовий модуль 2. Способи фіксування та відтворення змісту повідомлення							
Тема 1. Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу	20			8	4		8
Тема 2. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни	22			8	4		10
Тема 3. Універсальний перекладацький скоропис (УПС)	18			4	4		8
Модульний контроль						2	
Разом	62			20	12	2	26
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Разом							
Усього	124			40	28	4	48

5. Програма навчальної дисципліни

Module 1. Discursive problems of translation

Session 1. Translation as interlingual and intercultural communication

Session 2. Context. Text and context, text and discourse

Session 3. Semantic aspect of consecutive interpretation

Session 4. Semantic excessiveness of oral message, focus of meaning and methods of translation

Module 2. Methods of content reproduction

Session 1. Lexical and grammatical aspects of interpretation

Session 2. Types of gaps in oral discourse: phonological, lexico-semantic and grammatical gaps
 Session 3. Universal translator's cursive

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

3-й семестр

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Відвідування лекцій	1								
Відвідування семінарських занять	1								
Відвідування практичних занять	1	10	10	10	10				
Робота на семінарському занятті	10								
Робота на практичному занятті	10	10	100	10	100				
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	8	80	6	60				
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	10	50				
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	23				
Виконання ІНДЗ	30								
Разом	-	-	-	-	-				
Максимальна кількість балів:									515
Розрахунок коефіцієнта:									100/515=0.19

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

1. Підберіть україномовну статтю на суспільно-політичну тематику обсягом 250-300 слів та виконайте переклад англійською мовою.

Максимальна оцінка – 30 балів.

Кожна лексична/граматична помилка – 0,5 балів.

Кожна змістова помилка – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю на критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у формі письмового перекладу тексту з аркуша.

Максимальна оцінка – 25 балів.

Кожна лексична/граматична помилка – 0,5 балів.

Кожна змістова помилка – 1 бал.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма семестрового контролю в 4-му семестрі – залік.

Детальні критерії оцінювання:

Аспект	К-сть балів
Зв'язність мовлення	

Зв'язне мовлення у середньому або вище середнього темпі з унормованим інтонаційним оформленням та унормованою вимовою.	8
Зв'язне мовлення у середньому темпі з невеликою кількістю коротких пауз. Інтонаційне та фонетичне оформлення близьке до норми.	7
Зв'язне мовлення у середньому темпі з паузами. Інтонаційне або фонетичне оформлення близьке до норми.	6
Зв'язне мовлення у темпі нижче середнього з невеликою кількістю незначних пауз. Незначна кількість помилок в інтонаційному та фонетичному оформленні.	5
Зв'язне мовлення у темпі нижче середнього з паузами. Помилки в інтонаційному та фонетичному оформленні.	4
Мовлення у темпі нижче середнього. Незначна кількість нормального інтонаційного оформлення. Фонетичні помилки.	3
Мовлення у темпі нижче середнього. Велика кількість фонетичних та інтонаційних помилок.	2
Незв'язне фрагментарне мовлення.	1

Загальна грамотність	
Відсутність граматичних помилок в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	8
1-2 граматичні помилки (або до 3 помилок у використанні артиклів) в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	7
3-4 граматичні помилки (або до 5 помилок у використанні артиклів) в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	6
5-6 граматичних помилок (або до 7 помилок у використанні артиклів) в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	5
7-8 граматичних помилок (або до 9 помилок у використанні артиклів) в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	4
Велика кількість граматичних помилок в усній відповіді та у письмовому граматичному завданні.	3
Незначна кількість граматичних структур використовується без помилок. Незначна кількість правильних відповідей у письмовому граматичному завданні.	2
1-2 граматичні структури використовуються без помилок. 1-2 правильні відповіді у письмовому граматичному завданні.	1

Використання граматичних структур згідно зі змістом РНП	
Правильне використання всіх вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації.	8
Використання всіх вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність невеликої кількості незначних помилок.	7
Використання всіх вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність 3-4 граматичних помилок у структурах.	6
Використання всіх вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність 3-4 граматичних помилок у структурах. 1-2 випадки помилкового вибору граматичної структури.	5
Використання більшості вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність 5-6 граматичних помилок у структурах та декількох випадків помилкового вибору граматичної	4

структури.	
Використання більшості вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність граматичних помилок у структурах та випадків помилкового вибору граматичної структури.	3
Використання деяких вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації, наявність значної кількості граматичних помилок у структурах. Значна кількість випадків невірної вибору граматичної структури.	2
Використання деяких вивчених граматичних структур, необхідних для даної комунікативної ситуації. Наявність граматичних помилок у всіх або майже всіх випадках.	1

Використання лексичного матеріалу за темою	
Усне мовлення студента містить велику кількість коректно використаного тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації.	8
Усне мовлення студента містить велику кількість тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації. Допускається невірне використання 1-3 лексичних одиниць.	7
Усне мовлення студента містить велику кількість тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації. Допускається невірне використання 4-6 лексичних одиниць.	6
Усне мовлення студента містить певну кількість тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації.	5
Усне мовлення студента містить приблизно половину від необхідної кількості тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації.	4
Усне мовлення студента містить менше половини від необхідної кількості тематичного лексичного мінімуму, переважно коректно використаного, необхідного для даної комунікативної ситуації.	3
Усне мовлення студента містить менше половини від необхідної кількості тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації. Частина лексичних одиниць використана невірно.	2
Усне мовлення студента містить незначну кількість вірно використаного тематичного лексичного мінімуму, необхідного для даної комунікативної ситуації.	1

Відповідність змісту відповіді темі та логічна точність	
Повідомлення має продуману логічну структуру та повністю відповідає заданій темі.	8
Добре простежується логіка повідомлення, яке переважно не виходить за межі теми.	7
Простежується логіка повідомлення. У випадку виходу за межі теми студент здатен самостійно до неї повернутися.	6
Простежується логіка повідомлення. У випадку виходу за межі теми студент здатен до неї повернутися після зауваження або опорного запитання екзаменатора.	5
Деякі елементи повідомлення виходять за межі логіки та теми. Студент здатен повернутися до теми після зауваження або запитання екзаменатора.	4

Логіка повідомлення не простежується. Студент здатен повернутися до теми після зауваження або запитання екзаменатора.	3
Логіка повідомлення не простежується. Студент здатен в цілому дотримуватися теми за допомогою запитань екзаменатора.	2
Логіка повідомлення не простежується. Студент не здатен дотримуватися теми, але спроможний давати загальні відповіді на запитання екзаменатора.	1
Всього	40

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.
Послідовний переклад відео роликів з/на українську мову.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

II-й рік навчання

Разом: 120 год., лабораторні заняття – 28 год., практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 48 год., модульний контроль – 4 год.

Змістовний модуль I				
К-сть балів за модуль	264 бали			
Семінарські заняття	1	2	3	4
Тема лабораторного заняття	Вступ. Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Особливості усного послідовного перекладу. 4+40б.	Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс. 4+40б.	Семантичні аспекти усного послідовного перекладу. Тематичний та рематичний компоненти усного повідомлення. 4+40б.	Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення. 4+40б.
Тема практичного заняття	Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Типи усного послідовного перекладу. Міжнародні організації та асоціації перекладачів. Кодекс етики перекладача. 4+40б.	Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки. 4+40б.	Методи відтворення семантики усного повідомлення. 6+60б.	Лексико-семантична когезія усного повідомлення. Роль семантичної надмірності усного повідомлення при послідовному перекладі. 6+60б.
Поточний контроль	Контрольна модульна робота 1 (25 балів)			
Самостійна робота	50 балів			
Підсумковий контроль	-----			
Змістовний модуль II				
К-сть балів за модуль	251 бал			
Семінарські заняття	5	6	7	
Теми лабораторного заняття	Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу. 4+40б.	Типи лакун в англomовному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни. 4+40б.	Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС). 4+40б.	
Теми практичних занять	Переклад ключових слів, галузевих термінів (subject field words), власних імен, назв і безеквівалентної лексики. Особливості лексико-граматичних трансформацій. 8+80б.	Лакуни в усному мовленні та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем). 8+80б.	Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, аббревіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень. 4+40б.	
Поточний контроль	Контрольна модульна робота 1 (25 балів)			
Самостійна робота	60 балів			

8. Рекомендовані джерела

Базова

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компакт-диски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
2. Мірам Г., Гон О., Морозов В., Гулик В., Голованчук М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат: Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск). – К.: Факт, 2005. – 152 с.
3. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 228 с.
4. Н.Нестеренко, К. Лисенко A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, - 248 с.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.

Додаткова література

1. Гладуш Н.Ф. Прагматика перекладу: Навч. посібник. – К.: Видав. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 564 с.
3. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову в 2-х част. – К.: Політична думка, 1997, 1999.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 608 с.
5. Карабан В.І., Олійник Т.С. Етноспецифічність власних імен та передача їхніх антономастичних значень у перекладі // Вісник Київського національного ун-ту імені Тараса Шевченка.– 1998. – Вип. 27. – Сер. “Іноземна філологія”. – С. 25-27.
6. Корунець І.В. Нарис з історії західноєвропейського та українського перекладу. – К.: Видав. центр КДЛУ, 2000. – 86 с.
7. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. №3 (159), травень-червень. – С. 14-16.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 488 С.
9. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. – 160 с.
10. Манакин В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
11. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода. Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304.
12. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыты о переводе. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.